

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Навчально-науковий інститут Економіки та менеджменту
Кафедра фінансів, обліку і аудиту

(Ф 03.02 – 91)

«21» 09 2017 р.

Система менеджменту якості

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Гроші і кредит»

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»:

Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»

Спеціалізація: «Облік і аудит»

Спеціальність: 075 «Маркетинг»

Спеціалізація: «Маркетинг»

Спеціальність: 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Спеціалізація: «Підприємницька діяльність в авіації»

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»:

Спеціальність: 051 «Економіка»

Спеціалізація: «Економічна кібернетика»

Спеціалізація: «Міжнародна економіка»

Спеціалізація: «Економіка підприємства (за видами економічної діяльності)»

Курс – 2

Семестр – 4

Екзамен – 4 семестр

Аудиторні заняття - 48

Самостійна робота - 72

Усього (годин / кредитів ECTS) - 120/4.0

Індекси:

НБ-6-071/16-2.1.16

НБ-6-075/16-2.1.16

НБ-6-076/16-2.1.16

НБ-6-051/16-2.1.16

СМЯ НАУ НП 11.01.04-01-2017

Навчальну програму дисципліни «Гроші і кредит» розроблено на основі освітньо-професійної програми та навчальних планів: № НБ-6-071/16, НБ-6-075/16, НБ-6-076/16, НБ-6-076/16, НБ-6-051/16 підготовки фахівців освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальностями: 071 «Облік і оподаткування» та спеціалізацією «Облік і аудит»; 075 «Маркетинг» та спеціалізацією «Маркетинг»; 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» та спеціалізацією «Підприємницька діяльність в авіації»; 051 «Економіка» та спеціалізаціями: «Економічна кібернетика», «Міжнародна економіка», «Економіка підприємства (за видами економічної діяльності)» та відповідних нормативних документів.

Навчальну програму розробив:
к.е.н., доцент кафедри фінансів,
обліку і аудиту

М. Янчук

Навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 071 «Облік і оподаткування», спеціалізації «Облік і аудит» кафедри фінансів, обліку і аудиту, протокол № 16 від "29" 08 2017р.

Завідувач кафедри

О. Гайдаржийська

Навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 075 «Маркетинг», спеціалізації «Маркетинг» кафедри маркетингу, протокол № 17 від "29" 08 2017р.;

Завідувач кафедри

С. Смерічевський

Навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», спеціалізації «Підприємницька діяльність в авіації»; 051 «Економіка», спеціалізацій: «Міжнародна економіка», «Економіка підприємства (за видами економічної діяльності)» кафедри економіки, протокол № 22 від "31" 08 2017р.

Завідувач кафедри

О. Сунцова

Навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 051 «Економіка», спеціалізації «Економічна кібернетика» кафедри економічної кібернетики, протокол № 11 від "28" 08 2017р.

Завідувач кафедри

Т. Олешко

Навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради навчально-наукового інституту Економіки та менеджменту, протокол № 9 від "19" 09 2017 р.

Голова НМРР

А. Тофанчук

УЗГОДЖЕНО
Директор ІНІЕМ

С. Петровська
«19» 09 2017р.

Рівень документа – 36
Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Гроші і кредит»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 11.01.04 – 01-2017
		стор. 3 з 8	

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Модуль №1 " Грошовий обіг та грошова система країни "

Тема 2.1.1. Економічна природа та функції грошей.

Походження, сутність та вартість грошей. Форми грошей та їх еволюція. Функції грошей та їх характеристика. Взаємозв'язок функцій та вплив на них зміни вартості грошей. Гроші та кругообіг продуктів та доходів. Роль державного сектору у кругообіг продуктів та доходів. Класична теорія грошей і сучасний монетаризм.

Тема 2.1.2 Механізм формування пропозиції грошей та грошово-кредитна політика.

Загальна модель формування пропозиції грошей, її складові: грошова база і грошово-кредитний мультиплікатор. Суб'єкти впливу на пропозицію грошей: центральний банк, комерційні банки, небанківські інститути.

Роль грошово-кредитної політики у формуванні пропозиції грошей. Можливості та інструменти впливу центрального банку на грошову базу і грошовий мультиплікатор.

2.1.3. Грошовий обіг і грошова маса, що його обслуговує.

Суть та економічна основа грошового обігу. Потоки грошового обігу та їх балансування. Класифікація грошового обігу за економічним змістом і формою платежу. Маса грошей в обігу. Грошові агрегати і грошова база. Швидкість обігу грошей та його вплив на кількість грошей в обігу. Державне регулювання грошового обігу. Грошово-кредитна політика та її інструменти.

Тема 2.1.4. Грошовий ринок.

Сутність грошового ринку. Гроші як об'єкт купівлі-продажу. Суб'єкти грошового ринку. Банки та небанківські фінансово-кредитні структури як суб'єкти грошового ринку. Попит на гроші. Фактори, що визначають зміну попиту на гроші. Пропозиція грошей. Рівновага на грошовому ринку та процент. Фактори, які визначають рівновагу грошового ринку.

Тема 2.1.5. Грошові системи, інфляція та грошові реформи.

Поняття і призначення грошової системи. Характеристика основних елементів грошової системи. Типи грошових систем та їх характеристика.

Сутність інфляції та індекси цін. Види і типи інфляції. Показники вимірювання інфляції. Особливості інфляційного процесу на Україні. Форми і методи антиінфляційної політики.

Суть і мета грошової реформи. Класифікація і характеристика основних видів грошових реформ. Моделі грошових реформ. Характеристика грошової реформи в Україні.

Тема 2.1.6. Валютний ринок і валютні системи. Суть валюти і валютних відносин. Класифікація валют. Валютний ринок та його класифікація. Операції на валютному ринку. Валютний курс та фактори, що впливають на його рівень. Валютні системи та валютна політика. Світова та міжнародні валютні системи.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Гроші і кредит»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 11.01.04 – 01-2017
		стор. 4 з 8	

Тема 2.1.7. Фондовий ринок та основні види цінних паперів.

Сутність фондового ринку. Види цінних паперів. Фондова біржа та її основні функції. Фінансові операції с цінними паперами на фондовому ринку. Фондові індекси та їх динаміка. Аналіз фондового ринку України.

2.2. Модуль №2 "Економічна природа, функції і форми кредиту в ринковій економіці "

Тема 2.2.1. Сутність, види, функції і роль кредиту. Сутність, види і функції кредиту. Об'єкти та суб'єкти кредиту. Позичковий капітал та кредит. Форми і види кредиту. Поняття форми кредиту, критерії їх класифікації. Переваги та недоліки кожної форми кредиту. Поняття виду кредиту та критерії їх класифікації. Економічна характеристика сучасних видів кредиту. Банківський кредит як центральний вид кредиту.

Тема 2.2.2. Процент за кредит

Сутність, види та вимірники процента. Поняття процента та процентної ставки. Види процента залежно від виду позичкових інструментів. Відмінності часових графіків виплат за різними борговими інструментами. Моделі погашення банківських кредитів. Номінальна та реальна процентна ставка.

Тема 2.2.3. Засади діяльності комерційних банків.

Поняття, призначення та класифікація комерційних банків. Основи організації та принципи діяльності комерційних банків. Пасивні операції банків. Власні та залучені ресурси банків. Активні операції банків. Кредитні операції. Інвестиційні операції. Розрахунково-касове обслуговування клієнтів. Банківські послуги. Стабільність банків і механізм її забезпечення. Особливості становлення і розвитку комерційних банків в Україні

Тема 2.2.4. Центральні банки в системі монетарного та банківського управління.

Походження та організація діяльності центрального банку. Функції центрального банку. Банківське регулювання і банківський нагляд. Процентна політика. Обов'язкові (мінімальні) резерви. Політика операцій на відкритому ринку. Політика рефінансування.

Становлення та особливості функціонування Національного банку України. Структура НБУ та його функції. Основні засади проведення грошово-кредитної політики.

Тема 2.2.5. Міжнародні валютно-кредитні установи та їх співробітництво з Україною.

Створення МВФ, його цілі. Кредитний механізм надання позик в іноземній валюті.

Світовий банк, його цілі, принципи діяльності, основи кредитної політики та її економічні наслідки для країн - позичальниць.

Європейський банк реконструкції та розвитку, його мета, функції. Інструменти прямого та опосередкованого фінансування ЄБРР.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Гроші і кредит»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 11.01.04 – 01-2017
		стор. 5 з 8	

Співробітництво ЄБРР з Україною. Міжнародні регіональні кредитно-фінансові інституції. Європейський інвестиційний банк.

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

3.1. Основні рекомендовані джерела

3.1.1. Закон України "Про банки та банківську діяльність"; Затв. постановою ВРУ № 2121-14 від 7.12.2000 // ВВР України. — 2001. — № 5-6. — С. 30.

3.1.2. Закон України "Про державне регулювання ринку цінних паперів"; Затв. постановою ВРУ № 475/96-ВР від 30.10.96 // ВВР України. — 1996. — №51. — С. 292.

3.1.3. Закон України "Про цінні папери та фондову біржу"; Затв. постановою ВРУ № 1202/12 від 18.06.91 // ВВР України. — 1991. — № 38. — С. 508.

3.1.4. Положення НБУ "Про кредитування"; Затв. постановою Правління НБУ № 246 від 28.09.95 // Дод. до Вісн. НБУ. — 1995. — № 10. — С. 23.

3.1.5. Закон України "Про Національний банк України"; Затв. постановою ВРУ № 679-14 від 20.05.99 // ВВР України. — 1999. — № 29. — С. 238.

3.1.6. Положення НБУ "Про порядок створення та реєстрації комерційних банків"; Затв. постановою Правління НБУ № 77 від 27.03.96 // Дод. до Вісн. НБУ. — 1996. — № 5. — С. 3.

3.1.7. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті; Затв. постановою Правління НБУ № 135 від 29.03.01 // Дод. до Вісн.НБУ. — 2001. — № 4. — С. 3.

3.1.8. Інструкція НБУ "Про порядок регулювання та діяльності банків в Україні"; Затв. постановою Правління НБУ № 368 від 28.08.2001 // Дод. до Вісн. НБУ. — 2001. — № 9. — С. 3.

3.1.9. Інструкції про організацію роботи з готівкового обігу установами банків України; Затв. постановою Правління НБУ № 69 від 19.02.01 // Дод. до Вісн. НБУ. — 2001. — № 3. — С. 3.

3.1.10. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні; Затв. постановою Правління НБУ № 72 від 19.02.01 // Дод. до Вісн. НБУ. — 2001. — № 3. — С. 29.

3.1.11. Гроші та кредит : підручник / М. І. Крупка, М. С. Мрочко, Б. М. Вишивана та ін. за ред. М. І. Крупки. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 420 с.

3.1.12. Гроші та кредит : навч.- метод. посібник для самост. вивч. дисц. / М.І. Мирун, М.І. Савлук, І.М. Лазепко та ін. — Вид. 2-ге, перероб. і доп. — Київ : КНЕУ, 2002. — 124 с.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Гроші і кредит»	Шифр документа	СМЯНАУ НП 11.01.04 – 01-2017
		стор. 6 з 8	

3.1.13. Гроші та кредит : підручник / М. І. Савлук, А. М. Мороз, І. М. Лазепко та ін. / за наук. ред. М. І. Савлука. – 6-те вид., перероб. і доп. – Київ : КНЕУ, 2011. – 590 с .

3.1.14. Гурова К. Д., Шелест О. Л., Колупаєва І. В.. Фінанси, гроші та кредит: Навч. посібник. – Х.: Світ Книг, 2015. – 672 с.

3.1.15. Івасів Б.С. Гроші та кредит : підручник / Б. Івасів. —3-тє вид., змін. і доп. — Тернопіль : Карт-бланш, Київ : Кондор, 2008.

3.1.16. Коваленко Д.І. Фінанси, гроші та кредит : теорія і практика : навч. посіб./ Д.І. Коваленко, В.В. Венгер. – К: «Центр учбової літератури», 2013. – 578с.

3.2. Додаткові рекомендовані джерела

3.2.1. Колесніченко В.Ф. Гроші та кредит : навчальний посібник. – Харків : Вид-ва ХНЕУ, 2008. – 370 с.

3.2.2. Колодізєв О.М. Гроші і кредит : підручник / О.М. Колодізєв, В.Ф. Колесніченко. — Київ : Знання, 2010. — 615 с.

3.2.3. Колотуха С. М. Гроші та кредит: навч. посіб. / С. М. Колотуха, С. А. Власюк. - К. : Знання, 2012. - 495 с.

3.2.4. Щетинін А.І. Гроші та кредит: підручник / А.І. Щетинін. – 4-те вид., перероб. та доп. – Київ : ЦУЛ, 2010. – 440 с.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Гроші і кредит»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 11.01.04 – 01-2017
		стор. 8 з 8	

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				